



DEN NORSKE KIRKE
Gamle Aker menighet

Kirkerådet
Pb.799 Sentrum
0106 OSLO

Oslo, 13.10.06
Jnr.160/06
Arkivnr.012.1

HØRINGSUTTALELSE TIL NOU 2006:2 STATEN OG DEN NORSKE KIRKE FRA GAMLE AKER MENIGHETS RÅD, OSLO BISPEDØMME

Om Gamle Aker menighet

Gamle Aker menighet er en sentrumsmenighet som ligger i området rundt St.Hanshaugen, sentralt i Oslo. Kirka vår er Oslos eldste bygning, en steinkirke fra 1100-tallet. Like ved har vi et nytt kirkesenter. I menighetens geografiske område ligger også Oslos eneste synagoge, og blant innbyggerne i det geografiske sognet er ulike religioner og livssyn representert.

Menigheten har en dobbel profil – samtidig som kirka vår er sognekirke for de som bor i menighetens område, er det også andre som søker til kirka pga. gudstjenestelivet og på bakgrunn av urban mobilitet generelt. Vår utfordring er å være kirke i storbyen og for storbyennesker i dette doble perspektivet – i spenningen mellom bofasthet og mobilitet, gammel arv og nye tendenser. Vi lever vårt gudstjenesteliv i en gammel og tradisjonsrik kirke, noe som også innebærer særskilte utfordringer.

Evangeliet forkynnes alltid på bestemte steder og bestemte sammenhenger. Vår høringsuttalelse er laget på bakgrunn av vår lokale kontekst og lokale utfordringer, men med bevissthet om at vi er en kirke og praktiserer vår tro i en større sammenheng, nasjonalt og globalt, og som en del av et mangfoldig samfunn.

Gamle Aker menighetsråd har valgt å disponere uttalelsen sin relatert til spørreskjemaet, men ikke i samme rekkefølge. Vi har brukt tid og krefter på å komme fram til en enhetlig og konsensusbasert uttalelse i stat/kirke - spørsmålet.

Forholdet mellom stat og kirke

Vi mener at den nåværende relasjonen mellom Den norske kirke og staten bør endres (pkt. 2). Vårt hovedargument for dette er at tros- og livssynsfrihet er en så grunnleggende verdi at en statskirke i sin nåværende form kommer i konflikt med denne verdien. Ikke bare på grunn av at staten legger føringer for kirka, men også omvendt – at kirka legger føringer for staten, f.eks. ved regjeringssammensetningen. Den norske kirke bør i framtida være forankret i en egen kirkelov vedtatt av Stortinget (pkt. 3.).

Postadresse:	Besøksadresse:	Telefon:	Telefaks:	E-post:
Pb. 2702	Akersbakken 30	21 93 81 85	21 93 81 86	post.gamle-aker
St.Hanshaugen				@oslo.kirken.no
0131 Oslo				

Fordi vi på et generelt grunnlag ser på tro og religion som en verdi, ønsker vi at staten skal ha en aktivt støttende religionspolitikk og at dette skal markeres i lovs form. Vi ønsker videre at grunnloven i tillegg til å målbære prinsippet om religionsfrihet skal ha en paragraf som i tråd med vår historie stadfester et kristent og humanistisk verdigrunnlag for landet vårt. (jfr. pkt. 6.)

Som det framgår av ovenstående, mener vi at følgende overordnede prinsipper bør ligge til grunn for tros- og livssynspolitikk (jfr. pkt.1):

- Tros-, livssyns- og ytringsfrihet skal gjelde
- Religiøs tro og religionsutøvelse er en verdi i seg selv

Prinsipper må alltid fortolkes ut ifra den sammenheng de anvendes og praktiseres i. Historiske forhold og lokale kontekster må derfor tas i betraktning når tros- og livssynspolitikken skal utformes.

Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn bør i hovedsak finansieres gjennom det offentlige via en tros- og livssynsavgift som fordeles mellom de ulike samfunnene etter medlemstall (jfr. pkt. 4). Dåpen må fortsatt være eneste og fullt medlemskriterium i Den norske kirke også i framtida.

Den åpne og inkluderende religionspraksis som Den norske kirke har stått for, bør videreføres, uavhengig av forholdet mellom kirke og stat. En lovforankret folkekirke vil sikre et kirkelig nærvær i hele landet. Dette anliggende er i tråd med kirkas oppdrag: Å bringe evangeliet til folket gjennom ord og sakramenter. Det kan være grunn til å minne om at kirkas ordning ikke er til for kirkas skyld, men for de menneskers skyld som trenger evangeliet. Vi som trenger evangeliet, finnes overalt i landet vårt. Den norske kirke har i kraft av sin historiske status en unik kontaktflate og en unik mulighet til å nå en bred gruppe med evangeliet som ingen andre kirker i Norge har pr. dags dato. Denne mulighet og dette ansvar må Den norske kirke være seg bevisst, og den må organisere seg slik at dette ivaretas på best mulig måte.

Valgordninger og demokrati i kirka

Vi mener at valgordningene bør ta utgangspunkt i dagens ordninger, men ønsker å øke bruken av direkte valg til kirkens beslutende organer (jfr. pkt. 5). Skal det kirkelige demokratiet ha legitimitet, bør valgdeltakelsen økes. Organiseringen av valgene må forbedres slik at det blir lettere for folk i menigheten å delta. F.eks. har forsøksordningene med valg samtidig og samlokalisert med kommune- og stortingsvalg har vist at det er mulig å øke valgdeltakelsen betraktelig. Dette vil øke legitimiteten i det kirkelige demokratiet, og i tillegg innebære en synliggjøring av kirka i lokalmiljøet. for bymenigheter som vår, der mobiliteten er stor, må det vurderes om stemmerett ved MR-valg også kan tilkjennes de som opplever vår menighet som sin, uten være bosatt i den geografiske menigheten.

Vi mener også at det bør holdes en rådgivende folkeavstemning vedrørende endrede relasjoner mellom staten og Den norske kirke. Kirke drives og tro praktiseres alltid i lokale sammenhenger, hvor Ordet forkynnes og sakramentene forvaltes. Derfor bør folk på lokalplanet få anledning til å direkte si hva de mener i dette spørsmålet.

Gravferdsforvaltning og kirkebygg

Det kan på et prinsipielt grunnlag diskuteres hvorvidt et tros- og livssynsamfunn skal være så sterkt knyttet til gravferdstjenestene som i dag. Det er derfor gode grunner til å mene at dette skal være et kommunalt ansvar. Det vil videre være naturlig å opprette egne gravlunder eller deler av gravsteder for livssynsminoriteter som ønsker egen vigsling, evt. ikke-viglede områder. (jfr. pkt. 7). Likevel er det viktig at de gravsteder som ligger i tett tilknytning til kirkebyggene forstst kan brukes i samsvar med kirkelige riter og kirkelig identitet.

På den andre side viser KAs kirkegårdsundersøkelse 2006 at kirkegårds/gravleggingstjenester topper listen over hvilke tjenester folk er mest fornøyd med, sammenliknet med kommunale tjenester generelt. Det er altså en velfungerende tjeneste vi har i dag, og det er nødvendigvis ingen praktiske grunner til å forandre på dette. Lokale tilpasninger må være mulig i dette spørsmålet.

Den lokale kirke bør fortsatt ha eiendoms- og råderett over kirkebyggene (jfr. pkt. 8). Kirkebyggene, ikke minst en gammel kirke som vår menighet har, har en stor symbolverdi for folk lokalt. Samtidig er det av avgjørende betydning at forvaltningen av slike bygg, som ikke bare har lokal, men også nasjonal symbolverdi i kraft av sin historie og status som kulturminner, også blir sett på som et anliggende som går utover den lokale menighets ansvar. Vi er derfor glad for at utvalget anbefaler etablering av særskilte finansieringsordninger for fredede og verneverdige kirker, og opprettelse av en kirkeantikvarisk tilskuddsordning. Dette vil være av stor betydning for oss lokalt. Vi er også opptatt av at kirker som vår fortsatt må ses på som brukskirker og ikke museer, med de konsekvenser dette innebærer.

På vegne av Gamle Aker menighetsråd


Håvard Sandvand Dahlen
menighetsforvalter

Postadresse:	Besøksadresse:	Telefon:	Telefaks:	E-post:
Pb. 2702	Akersbakken 30	21 93 81 85	21 93 81 86	post.gamle-aker
St.Hanshaugen				@oslo.kirken.no
0131 Oslo				

Staten og Den norske kirke – Spørsmål til høringsinstansene

Navn på høringsinstans: **Gamle Aker menighetsråd**

Type høringsinstans

- Kommune
- Menighetsråd/kirkelig fellestråd/bispedømmeråd
- Prost/biskop
- Tros- eller livssynssamfunn utenfor Den norske kirke
- Frivillig organisasjon innenfor Den norske kirke
- Annen offentlig instans
- Annen privat instans

1. Hvilke overordnede prinsipper bør ligge til grunn for tros- og livssynspolitikken?

Svar:

- Tros-, livssyns- og yringsfrihet skal gjelde
- Religiøs tro og religionsutøvelse er en verdi i seg selv

2. Den norske kirke som statskirke:

- Bør fortsette
- Bør avvikles
- Vet ikke / ønsker ikke å svare

3. I hvilken lov bør Den norske kirke være forankret?

- Grunnloven
- Egen kirkelov vedtatt av Stortinget
- Lov om trossamfunn
- Vet ikke / ønsker ikke å svare

4. Hvordan bør Den norske kirke finansieres?

- Gjennom medlemsavgift
- Medlemsavgift med noe støtte fra det offentlige
- Støtte fra det offentlige og med noe medlemsavgift
- Offentlig finansiering uten medlemsavgift
- Vet ikke / ønsker ikke å svare

5. Hvordan bør valgordningene og demokratiet være dersom statskirkeordningen avvikles?

- Valgordningene bør være som i dag
- Øke bruken av direkte valg til kirkens besluttsende organer
- Vet ikke / ønsker ikke å svare

Eventuelle andre ordninger:

6. Dersom statskirkeordningen avvikles, hva bør i så fall stå i § 2 (eller i en annen paragraf) i Grunnloven i tillegg til prinsippet om religionsfrihet?

(Her kan du/dere sette kryss på ett eller flere alternativer)

- Ingen tillegg
- De politiske prinsipper som statsforfatningen bygger på; så som demokrati, rettstaten og menneskerettighetene
- Det kristne og humanistiske verdigrunnlaget
- Det humanistiske verdigrunnlaget
- At Den norske kirke er en evangelisk-luthersk kirke
- Vet ikke / ønsker ikke å svare

Eventuelt annet:

7. Hvem bør ha ansvaret for gravferdsforvaltningen?

- Den lokale kirke (menighetsråd eller kirkelig fellesråd)
- Kommunen
- Vet ikke / ønsker ikke å svare

8. Hvem bør eie og forvalte kirkebyggene?

- Den lokale kirke bør eie kirkebyggene og ha det økonomiske ansvaret
- Den lokale kirke bør eie kirkebyggene, og kommunen bør ha det økonomiske ansvaret
- Kommunen bør eie kirkebyggene og ha det økonomiske ansvaret
- Vet ikke / ønsker ikke å svare